

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan 5.1.2e

5.1.2e

Nafase Covid-19

Ontvangen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

24 mei 2022

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter bespreking)

Opties kabinetsreactie eerste deelrapport onderzoek
inkoop persoonlijke beschermingsmiddelen

1 Aanleiding voor deze nota

De minister voor Langdurige Zorg en Sport heeft de Kamer in april jl. toegezegd – in lijn met de aangenomen motie door de Kamer – zich maximaal in te spannen om ervoor te zorgen dat het onderzoeksbureau alles op alles zet om het eerste deelrapport (mét kabinetsreactie) van het onderzoek naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) voor het begin van het aankomende zomerreces op te leveren. Dit deel van het onderzoek ziet toe op de overeenkomst met Relief Goods Alliance B.V. (RGA).

Vanwege de mogelijke verlenging van de termijn voor wederhoor bij een betrokken externe partij heeft de minister de Kamer op 13 mei jl. geïnformeerd dat er hierdoor twee mogelijkheden resteren: de Kamer ontvangt het rapport zónder kabinetsreactie naar verwachting aan het begin van het zomerreces. Óf de minister stuurt het rapport met kabinetsreactie naar de Kamer tijdens of na het zomerreces.

De Kamer heeft inmiddels tijdens de procedurevergadering van de commissie VWS (op 25 mei jl.) in reactie hierop besloten om voor deze eerste mogelijkheid te gaan mét het verzoek om de kabinetsreactie op een later moment te ontvangen.

Deze nota dient als intern discussiestuk en schetst hiervoor een opties ter ondersteuning bij de afweging hoe en in welke mate deze kabinetsreactie vorm dient te krijgen.

2 Samenvatting en conclusies

In de Kamerbrief van 13 mei jl. heeft de minister toegelicht dat het betreffende rapport van het onderzoeksbureau een feitenrelaas betreft zonder conclusies (of aanbevelingen). Ook geeft zij aan dat in de reactie van het kabinet conclusies worden getrokken aan de hand van dit feitenrelaas.

De nota beschrijft een drietal opties voor de keuze van een kabinetsreactie, namelijk een gedetailleerde en inhoudelijke reflectie door VWS met conclusies (mogelijk per onderdeel) van het rapport, een algemene – beperkte - reactie

zonder dergelijke reflectie en conclusies door VWS. Tot slot wordt een derde mogelijkheid beschreven waarin VWS er eveneens voor kiest om zelf geen conclusies te trekken, maar ervoor te kiezen om een aantal onafhankelijke deskundigen te vragen om duiding en conclusies te vormen over het betreffende rapport.

3 Belangrijkste punten van informatie

3.1 Politieke context

Zowel in het debat van 7 april jl. tijdens de procedurevergadering van de commissie VWS op 25 mei jl. - als reactie op de Kamerbrief van 13 mei jl. - heeft de Kamer aangegeven het van groot belang te vinden dat het eerste deelrapport zo spoedig mogelijk – aan het begin van het zomerreces – wordt opgeleverd. De kabinetsreactie wil de Kamer op een later moment ontvangen.

3.2 Opties kabinetsreactie

De minister heeft in haar Kamerbrief van 13 mei jl. toegelicht dat het betreffende rapport van het onderzoeksbureau een feitenrelaas betreft zonder conclusies (of aanbevelingen). Ook geeft zij aan dat in de reactie van het kabinet conclusies worden getrokken aan de hand van dit feitenrelaas.

Het onderzoeksbureau levert uitkomsten in de vorm van feitelijke bevindingen en relevante omstandigheden, inclusief analyse(s), verrichte werkzaamheden en verwerkte informatie. Dit wordt het verslag van handelingen genoemd¹. Het onderzoeksbureau heeft toegelicht dat dit verslag waarschijnlijk uit elf onderdelen zal bestaan en deze opbouw wordt beschreven bij optie 1. Voor een aantal hoofdstukken zijn voorbeelden weergegeven van mogelijke deelreacties en of conclusies door VWS weergegeven.

Hieronder worden in ieder geval drie verschillende opties van kabinetsreacties geschetst betreffende het eerste deelrapport. Per optie wordt vervolgens een aantal kenmerken en gevolgen omschreven.

Optie 1. Gedetailleerde reflectie en conclusies (mogelijk per onderdeel) van het rapport

VWS reageert via een inhoudelijke reflectie op de verschillende feiten en bevindingen van het onderzoeksbureau en trekt hierbij ook conclusies. De reactie kan betrekking hebben op een aantal van de hieronder genoemde onderdelen uit het verslag van handelingen. Per hoofdstuk wordt aangegeven welke keuzes er mogelijk zijn in geval van een reactie:

1. Inleiding (zoals achtergrond, doelstelling onderzoek en reikwijdte)
2. Verloop onderzoek (zoals aanloop opdracht, werkstromen en data)
3. Onderzoeksinformatie (zoals verrichte werkzaamheden, medewerking betrokken partijen en personen en toelichting data)
4. *Mogelijke reactie:*
 - a. *Geen inhoudelijke reactie, maar verwijzen naar eerdere Kamerbrieven.*
 - b. *Wél inhoudelijk reageren en nogmaals schetsen waarom VWS gekozen heeft voor het doorlopen van het proces betreffende collectie en overdracht van data.*

¹ Opdrachtbevestiging Deloitte-VWS, 19 juli '21

- c.
5. Normenkader (zoals wet- en regelgeving inkoop, betrokken partijen PBM en RGA, normenkader inkoop PBM betreffende RGA, LCH (juridische status, verhouding tot VWS, convenant) en inkoopproces)
Mogelijke reactie:
- a. *Indien de 'normale' inkoopprocedure afwijkend blijkt te zijn: erkenning en concluderen welke gevolgen hier van toepassing waren.*
 - b. *Indien er geen sprake is van geconstateerde afwijkingen dan kan kort omschreven worden dat het onderzoeksbureau dit heeft vastgesteld.*
 - c.
6. Tijdsgewricht (PBM in brede zin en kent mogelijke punten zoals aanloop, hoogtepunt aandacht en nabeschouwingen (tijdlijn en detailanalyses).
- 7.
8. Inkopen PBM (financiële toelichting zoals ontvangen data betreffende inkooptransacties, leveranciersdata LCH, Mediq, en werkzaamheden inzake transacties)
Mogelijke reactie:
- a. *Overeenkomst RGA is rechtmatig: in lijn met conclusie uit eerder onderzoek door Grant Thornton (GT) en erkennen dat VWS wist dat het een commerciële overeenkomst betrof. Daarnaast ingaan op prijsopbouw (waarom ging VWS akkoord met een risico-opslag voor RGA als VWS zelf alle risico's afdekte?).*
 - b. *Overeenkomst RGA is niet rechtmatig: in ieder geval duiden wat het verschil is tussen de analyse van Deloitte en GT.*
 - c.
9. RGA (management summary, onderzoeksaanpak, achtergrond (oprichting Hulptroepen Alliantie (HA) en RGA, bestuurders), inkoopprocedure LCH vs. gevolgen inkoopprocedure RGA, inkoopbehoefte VWS, detailbeschrijving van gesprek (HA) tot overeenkomst (LCH met RGA) inclusief toelichting prijsstelling, kwaliteit, vooruitbetaling en transport. Ook worden de rollen van bewindspersonen en Kamerleden beschreven (vervolgaanbiedingen RGA) en wordt er ingegaan op de tegenstellingen bij winstoogmerk (HA en RGA))
Mogelijke reactie:
- a. *Reactie kan bestaan uit een reflectie op bijvoorbeeld de rol van de toenmalig minister van VWS, rol Kamerlid/leden en betrokkenen bij LCH.*
 - b.
10. Beschrijving opstelling meldpunt (hoeveel meldingen betreffende RGA)
11. Slotopmerkingen
12. Lijsten
13. Bijlagen (eventueel reacties betrokken partijen)

Kenmerk

Indien gekozen wordt voor deze optie dan brengt dit de volgende kenmerken en gevolgen met zich mee:

- d. Er wordt voldaan aan de wens van de Kamer om kabinetsreactie te verstrekken.
- e. Door het sturen van een reactie wordt de inhoudelijke lijn en standpunten (narratief) van het kabinet helder en dit geeft richting en inzicht – reactie van Kamer en samenleving – voor de voorbereiding op het debat over dit deelrapport.
- f. Gezien bovengenoemde omschrijving van mogelijke deelreacties dient zich de volgende relevante vraag aan: is het wenselijk dat een partij –

in dit geval het ministerie van VWS dat onderwerp van onderzoek is – zelf conclusies gaat trekken? Zie ook de kern van het opiniestuk in het FD van 5.1.2e

- g. En zo ja, welke conclusies kan het ministerie in dat geval trekken? Het betreffen namelijk feiten en omstandigheden die in kaart zijn gebracht. De nadruk binnen een inhoudelijke reactie komt mogelijk te liggen op het weerleggen van deze bevindingen door VWS. En welke conclusies zouden getrokken moeten worden als het bijvoorbeeld gaat om de eventueel beschreven positie van bewindspersonen zoals omschreven in onderdeel 7?
- h. De onvrede in zowel de maatschappij als de Kamer over dit thema is groot en richt zich in grote mate op VWS. Dit is duidelijk zichtbaar binnen de langdurige berichtgeving over dit onderwerp in de media en parlementaire aandacht (zie recente debatten). De verwachting is dat deze onvrede na het toesturen van het rapport naar de Kamer verder zal toenemen. Een dergelijke reactie op het rapport laat deze kans naar verwachting aanzienlijk toenemen aangezien de toon naar alle waarschijnlijkheid als defensief van aard wordt beschouwd.

Optie 2. Algemene reactie/reflectie op het rapport zonder conclusies

Gezien de bovengenoemde nadelen bij optie 1. kan VWS ook kiezen voor een algemene – beperkte - reactie zonder inhoudelijke reflectie en conclusies. In de begeleidende Kamerbrief wordt dan teruggekeken op de coronacrisis en de situatie rondom PBM. Nadrukkelijk wordt het belang van dergelijke onderzoeken benoemd om te kunnen leren voor de toekomst. Een belangrijk element in deze brief is dat wordt benoemd dat het niet aan VWS is om conclusies te trekken – gezien het onderzoek naar haar handelen -, maar aan de Kamer en maatschappij. Dit betekent het volgende:

- i. Hoewel er wordt voldaan aan de wens van de Kamer om een kabinetsreactie te geven, bestaat – gezien de beperkte inhoudelijke reactie - de kans dat de Kamer hier geen genoegen mee neemt.
- j. Anderzijds ontstaat er mogelijk juist waardering in zowel de Kamer als de maatschappij vanwege het standpunt van VWS door hier zeer terughoudend te zijn en het noemen van conclusies aan anderen te laten.

Optie 3. Algemene reactie/reflectie op het rapport zonder conclusies: VWS vraagt commissie van deskundigen om conclusies

Deze optie is een afgeleide van de tweede optie. In deze kabinetsreactie worden er opnieuw geen conclusies getrokken en dezelfde argumenten benoemd als bij optie 2. In aanvulling hierop kondigt VWS daarom aan – het trekken van conclusies is aan anderen - dat zij een commissie van onafhankelijke deskundigen heeft gevraagd om het eerste deelrapport te duiden en vervolgens conclusies te trekken. Deze conclusies worden daarna – indien gereed - aan de Kamer geboden en betrokken in het debat dat vermoedelijk kort na de zomer zal plaatsvinden. Kenmerken en gevolgen:

- k. Identiek aan optie 2. Echter, de kans op waardering is aanzienlijk groter vanwege de keuze om een onafhankelijke commissie van 'wijzen' in te schakelen. Hiermee kiest VWS bewust voor een neutrale

² 'Slager keurt eigen vlees in mondkapjesonderzoek' (FD, 17 mei '22)

5.1.2e

Parase Covid-19

rol en draagt ook zorg voor een onafhankelijke inhoudelijke analyse en duiding van het feitenrelaas.

- I. Een nadeel van deze optie is mogelijk dat het opleveren van conclusies door een dergelijke commissie lang op zich kan laten wachten (bijvoorbeeld door beschikbaarheid van de betreffende personen).

Kenmerk

Indien voor deze optie gekozen wordt, is het van belang om snel te inventariseren wie voor deze commissie gevraagd kan worden. Deze commissie zou bijvoorbeeld kunnen bestaan uit verschillende 5.1.2e zoals 5.1.2e Tot slot zou eventueel het bestaande Audit Committee van VWS een rol kunnen spelen bij het formuleren van conclusies.

3.3 Overig

Ongeacht de keuze voor een van bovengenoemde optie zullen de komende weken gebruikt worden om maximaal voorbereid te zijn op het schrijven van een reactie. Hiervoor zal binnen VWS een schrijfteam worden geformeerd.

2
3

5.1.2e